

Sag C-830/19**Anmodning om præjudiciel afgørelse****Dato for indlevering:**

15. november 2019

Forelæggende ret:

Tribunal de première instance de Namur (retten i første instans i Namur, Belgien)

Forelæggelsesafgørelse af:

6. november 2019

Sagsøger:

C.J.

Sagsøgt:

Région wallonne

[Udelades] [org. s. 2] [udelades]

*****

[Udelades] [procedure]

*****

I. FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER OG BAGGRUND

1. [Udelades]
2. [Udelades]
3. [C.J.] har overtaget en andel (1/3) af sine forældres landbrugsbedrift [udelades] med det formål at føre familiebedriften videre.

Han udøver sin virksomhed i form af en ikke-registreret forening sammen med sin far, F.J., som fortsat ejer 1/3 af bedriften, mens den sidste 1/3 tilhører dennes hustru, C.J.'s mor. [Org. s. 3]

4. [Udelades]
5. Den 27. januar 2016 indgav C.J. en ansøgning om igangsætningsstøtte (første igangsætning) til Région wallonne ¹ på vegne af den ikke-registrerede forening J.F. et C. (herefter »den ikke-registrerede forening«). [Udelades]
6. Den 28. oktober 2016 meddelte Région wallonne den ikke-registrerede forening en negativ afgørelse, der var begrundet som følger:

»Negativ udtalelse som følge af manglende overholdelse af artikel 25, stk. 1, nr. 6, i den vallonske regerings bekendtgørelse om udviklings- og investeringsstøtte i landbrugssektoren samt manglende overholdelse af artikel 7, stk. 2, i [gennemførelses]bekendtgørelsen [hertil]. Den overtagne bedrift har en standardbruttoproduktion (SBP), hvis øvre tærskel er højere end den tilladte tærskelværdi på 1 000 000,00 EUR.«
7. Den 2. november 2016 blev der indgivet en klage til det udbetalende organ [udelades]. Klagen var navnlig begrundet med, at der ved fastsættelsen af den øvre tærskel for SBP burde være taget højde for, at bedriften ejes af tre personer.
8. Den 17. februar 2016 [udelades] stadfæstede det udbetalende organ den første afgørelse: [Udelades]
9. Den 12. oktober 2017 har C.J. indstævnet Région wallonne for den forelæggende ret

med påstand om, at

»[Udelades] Région wallonne tilpligtes at betale hovedstolsbeløbet på 70 000 EUR til C.J. i igangsætningsstøtte, som omhandlet i den vallonske regerings bekendtgørelse af 10. september 2015 om udviklings- og investeringsstøtte i landbrugssektoren, med tillæg af [org. s. 4] renter [udelades].«
10. Région wallonne har nedlagt påstand om frifindelse [udelades].
11. [Udelades]
12. [Udelades]

¹ – [Udelades]

II BETRAGTNINGER

II.1. Nationale og EU-retlige bestemmelser, som finder anvendelse på tvisten

13. Tvisten er opstået i forbindelse med en ansøgning om igangsætningsstøtte indgivet af C.J. på baggrund af:
- den vallonske regerings bekendtgørelse af 10. september 2015 om udviklings- og investeringsstøtte i landbrugssektoren
  - den ministerielle [gennemførelses]bekendtgørelse af 10. september 2015 [udelades].

II.1.1.

14. Disse lovttekster gennemfører [udelades] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005.
15. [Udelades] **[org. s. 5]**
16. Under forordningens »AFSNIT III STØTTE TIL UDVIKLING AF LANDDISTRIKTERNE«, »KAPITEL I Foranstaltninger« fastsættes følgende i artikel 19 med overskriften »Bedrifts- og erhvervsudvikling«:

»1. Støtte under denne foranstaltning omfatter:

- a) *støtte til virksomhedsetablering til:*
  - i) *unge landbrugere*
  - ii) *ikke-landbrugsmæssige aktiviteter i landdistrikterne*
  - iii) *udvikling af små landbrugsbedrifter*
- b) *investeringer i oprettelse og udvikling af ikke-landbrugsmæssige aktiviteter*
- c) *årlige betalinger eller engangsbetalinger til landbrugere, der er berettiget til støtte fra den ordning for små landbrugere, der er oprettet ved afsnit V i forordning (EU) nr. 1307/2013 (»ordningen for små landbrugere«), og som permanent overdrager deres bedrift til en anden landbruger.*

2. Støtte i henhold til stk. 1, litra a), nr. i), ydes til unge landbrugere.

Støtte i henhold til stk. 1, litra a), nr. ii), ydes til landbrugere eller medlemmer af en landbrugshusholdning, der diversificerer til ikkelandbrugsmæssige aktiviteter, og til mikrovirksomheder og små virksomheder samt fysiske personer i landdistrikterne.

Støtte i henhold til stk. 1, litra a), nr. iii), ydes til små bedrifter som defineret af medlemsstaterne.

Støtte i henhold til stk. 1, litra b), ydes til mikrovirksomheder og små virksomheder samt fysiske personer i landdistrikter samt til landbrugere eller medlemmer af en landbrugshusholdning.

Støtte i henhold til stk. 1, litra c), ydes til landbrugere, der er berettiget til støtte fra ordningen for små landbrugere, og som på tidspunktet for indgivelsen af deres støtteansøgning har været berettiget til støtte i mindst ét år, og som forpligter sig til permanent at overdrage hele deres bedrift og de tilsvarende betalingsrettigheder til en anden landbruger. Støtten betales fra overdragelsesdatoen indtil den 31. december 2020 eller beregnes for denne periode og udbetales som en engangsbetaling.

3. Enhver fysisk eller juridisk person eller en gruppe af fysiske eller juridiske personer, uanset hvilken retlig status denne gruppe og dens medlemmer har i henhold til national ret, kan betragtes som et medlem af landbrugshusholdningen, dog ikke bedriftens arbejdstagere. Hvis et medlem af landhusholdningen er en juridisk person eller en gruppe af juridiske personer, skal medlemmet udøve en landbrugsaktivitet på bedriften på tidspunktet for indgivelsen af støtteansøgningen.

4. Støtte i henhold til stk. 1, litra a), er betinget af, at der forelægges en forretningsplan. Gennemførelsen af forretningsplanen skal påbegyndes senest ni måneder fra datoen for beslutningen om at yde støtte. **[Org. s. 6]**

For unge landbrugere, der modtager støtte i henhold til stk. 1, litra a), nr. i), skal det af forretningsplanen fremgå, at den unge landbruger overholder artikel 9 i forordning (EU) nr. 1307/2013 vedrørende aktive landbrugere inden for 18 måneder efter datoen for virksomhedsetablering.

Medlemsstaterne definerer øvre og nedre tærskler for landbrugsbedrifters adgang til støtte i henhold til stk. 1, litra a), nr. i) og iii). Den nedre tærskel for støtte i henhold til stk. 1, litra a), nr. i), skal være højere end den øvre tærskel for støtte i henhold til stk. 1, litra a), nr. iii). Støtte er begrænset til bedrifter, der falder ind under definitionen af mikrovirksomheder og små virksomheder.

5. Støtte i henhold til stk. 1, litra a), betales som et fast beløb i mindst to rater over en periode på højst fem år. Raterne kan være degressive. Betalingen af den

sidste rate i henhold til stk. 1, litra a), nr. i) og ii), er betinget af, at forretningsplanen gennemføres korrekt.

6. Den maksimale støtte i henhold til stk. 1, litra a), er fastlagt i bilag II. Medlemsstaterne fastsætter størrelsen af støtten i henhold til stk. 1, litra a), nr. i) og ii), idet der også tages hensyn til den socioøkonomiske situation i programområdet.

7. Støtte i henhold til stk. 1, litra c), skal svare til 120% af den årlige betaling, som støttemodtagerne er berettiget til at modtage under ordningen for små landbrugere.

8. For at sikre effektiv og virkningsfuld brug af ELFUL's midler tillægges Kommissionen beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 90, der fastlægger minimumsindholdet af forretningsplaner og de kriterier, som medlemsstaterne skal anvende ved fastlæggelsen af de i nærværende artikels stk. 4 omhandlede tærskler.«

17. [Udelades]

18. På denne baggrund blev Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 807/2014 af 11. marts 2014 om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om indførelse af overgangsbestemmelser vedtaget.

19. Femte betragtning til denne delegerede forordning er affattet som følger:

»Den forretningsplan, der er omhandlet i artikel 19, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1305/2013, bør indeholde tilstrækkelige elementer til at gøre det muligt at vurdere, i hvor høj grad målene for den valgte foranstaltning er nået.

For at sikre ligebehandling af støttemodtagere i hele Unionen og for at lette overvågning bør det kriterium, der anvendes til at fastsætte de tærskler, der er omhandlet i artikel 19, stk. 4, i nævnte forordning, være landbrugsbedriftens produktionskapacitet.« [Org. s. 7]

20. Den delegerede forordnings artikel 2, stk. 1, med overskriften »Ung landbruger« lyder som følger:

»Medlemsstaterne skal opstille og anvende særlige betingelser for adgang til støtte i tilfælde, hvor en ung landbruger som defineret i artikel 2, stk. 1, litra n), i forordning (EU) nr. 1305/2013 ikke etablerer sig som eneste driftsleder, uanset bedriftens retlige form. Disse betingelser skal svare til dem, der kræves opfyldt, når en ung landbruger etablerer sig som eneste driftsleder. I alle tilfælde skal de unge landbrugere have kontrollen over bedriften.«

21. Artikel 5 »Bedrifts- og erhvervsudvikling« bestemmer:

»1. Forretningsplanen efter artikel 19, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1305/2013 skal som minimum indeholde en beskrivelse af:

- a) I tilfælde af igangsætningsstøtte til unge landbrugere:
  - i) udgangssituation på bedriften
  - ii) milepæle og mål for udvikling af bedriftens aktiviteter
  - iii) detaljerede oplysninger om de foranstaltninger, herunder til fremme af miljømæssig bæredygtighed og ressourceeffektivitet, der er nødvendige for udvikling af bedriftens aktiviteter, såsom investeringer, uddannelse og rådgivning
- b) I tilfælde af støtte til virksomhedsetablering for ikke-landbrugsmæssige aktiviteter i landdistrikter: [...]
- c) I tilfælde af etableringsstøtte til udvikling af små bedrifter:
  - i) udgangssituation på bedriften
  - ii) detaljerede oplysninger om de foranstaltninger, herunder til fremme af miljømæssig bæredygtighed og ressourceeffektivitet, som kunne bidrage til at opnå økonomisk levedygtighed, såsom investeringer, uddannelse og samarbejde.

2. Medlemsstaterne skal definere de tærskler, der er omhandlet i tredje afsnit i artikel 19, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1305/2013, i forhold til bedriftens kapacitet målt i standard output som fastsat i artikel 5 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1242/2008 (14) eller tilsvarende.«

II.1.2.

22. Den vallonske regerings bekendtgørelse af 10. september 2015 om udviklings- og investeringsstøtte i landbrugssektoren fastsætter kriterierne for støtteberettigelse
- ved etablering via overtagelse eller oprettelse
  - for ansøgeren
  - for den overtagne eller oprettede bedrift. **[Org. s. 8]**
23. For så vidt angår bedriftens støtteberettigelse fastsættes følgende i artikel 25 i den vallonske regerings bekendtgørelse:

»Den overtagne eller oprettede bedrift skal opfylde følgende betingelser:

[Udelades]

6. Dens standardbruttoproduktion som omhandlet i artikel 5 i Kommissionens forordning nr. 1242/2008 af 8. december 2008 om opstilling af en fællesskabsklassifikation af landbrugsbedrifter ligger inden for en af ministeren fastlagt nedre og øvre tærskel. [...]

[Udelades].«

24. Artikel 7 i den ministerielle [gennemførelses]bekendtgørelse af 10. september 2015 bestemmer:

»[Udelades]

Den øvre tærskel, der fremgår af artikel 25, stk. 1, nr. 6, i den vallonske regerings bekendtgørelse af 10. september 2015, er på en million euro i tilfælde af, at en ung landbruger etablerer sig, og på en million fem hundrede tusinde euro i tilfælde af, at to eller flere unge landbrugere etablerer sig på samme tid.»

II.2. Anvendelse på den foreliggende sag

25. I forbindelse med C.J.'s ansøgning er det alene kriteriet vedrørende den overtagne bedrift, der ikke er opfyldt i henhold til Région wallonnes afvisningsafgørelse. **[Org. s. 9]**
26. Nærmere bestemt er det den manglende opfyldelse af den sjette betingelse som fastsat i artikel 7, stk. 2, andet afsnit, i den ministerielle gennemførelsesbekendtgørelse, dvs. overskridelsen af den øvre tærskel på en million euro for bedriftens standardbruttoproduktion (SBP) ².
27. Ved vurderingen af C.J.'s ansøgning og bestemmelsen af, hvorvidt SBP lå over den øvre tærskel, tog Région wallonne udgangspunkt i hele bedriften.
28. Da C.J. kun har overtaget en del af bedriften, mener han, at det forhold, at hele bedriftens produktionskapacitet er blevet anvendt som øvre tærskelværdi, er en diskriminerende og uforholdsmæssig metode, der er i strid med de formål, som lovgivningen forfølger.
29. Han påberåber sig:
- at den ministerielle bekendtgørelse af 10. september 2015 tilsidesætter artikel 2 i forordning nr. 807/2014, da den ved fastsættelsen af den øvre tærskel ikke skelner mellem situationen for en ung landbruger, der ikke etablerer sig som eneste driftsleder – som ham – og situationen for en ung landbruger, der overtager en bedrift og etablerer sig som eneste driftsleder. [udelades]

² – SBP'en har til formål at fastslå bedrifternes økonomiske dimension. Den beskriver bedrifternes produktionskapacitet. [Udelades]

Den påståede tilsidesættelse af artikel 2 i forordning nr. 807/2014

30. Når det er landbrugsbedriftens produktionskapacitet, der anvendes som kriterium til fastsættelse af de tærskler, der er omhandlet i artikel 19, stk. 4, i forordning nr. 1305/2013 [udelades], er det for at sikre ligebehandling af støttemodtagere i hele Unionen og for at lette overvågningen ³.
31. I samme retning, jf. artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 807/2014 med overskriften »Ung landbruger«: **[Org. s. 10]**
- »Medlemsstaterne skal opstille og anvende særlige betingelser for adgang til støtte i tilfælde, hvor en ung landbruger som defineret i artikel 2, stk. 1, litra n), i forordning (EU) nr. 1305/2013 ikke etablerer sig som eneste driftsleder, uanset bedriftens retlige form. Disse betingelser skal svare til dem, der kræves opfyldt, når en ung landbruger etablerer sig som eneste driftsleder. I alle tilfælde skal de unge landbrugere have kontrollen over bedriften.«*
32. C.J. er af den opfattelse, at denne bestemmelse forpligter medlemsstaterne til at opstille særlige betingelser for adgang til støtte for en ung landbruger, der ikke etablerer sig som eneste driftsleder, for at skelne mellem hans situation og situationen for en ung landbruger, der overtager en bedrift og etablerer sig som eneste driftsleder. Ifølge C.J. er den ministerielle bekendtgørelses artikel 7 i modstrid med denne bestemmelse. Det ville den ikke være, hvis der blev taget udgangspunkt i den del af SBP, der svarer til den andel af bedriften, som han har overtaget.
33. [Udelades]
34. Région wallonne er af den opfattelse, at artikel 2 ikke vedrører en eventuel forskelsbehandling mellem en ung landbruger, der overtager en bedrift alene, og en, der går ind i en eksisterende bedrift, men udelukkende har til formål at forbyde medlemsstaterne at udøve forskelsbehandling baseret på bedrifternes retlige form. Région wallonne fremhæver, at *»igangsætningsstøtte i henhold til EU-retten indgår i den samme ramme som støtte til overtagelse af en bedrift og til unges drift af denne.«*
35. Ikke desto mindre kan støtten, som det fremgår af de vallonske bestemmelser, i tilfælde af etablering via overtagelse, dvs. *»en ung landbrugers erhvervelse af hele eller en del af en allerede eksisterende landbrugsbedrift«* ⁴, tildeles en ung landbruger, som ikke nødvendigvis er den eneste driftsleder, men har effektiv kontrol over bedriften.
36. I dette tilfælde har den unge landbruger [udelades] kontrollen over bedriften sammen med andre, som ikke er berettiget til den pågældende støtte.

³ – Femte betragtning til Kommissionens forordning nr. 807/2014.

⁴ – Artikel 17 i den vallonske regerings bekendtgørelse.

37. Følgelig er der tvivl om:

- hvorledes artikel 2 i forordning nr. 807/2014 skal fortolkes for så vidt angår de særlige betingelser for adgang til støtte, der skal opstilles for en ung landbruger, der ikke etablerer sig som eneste driftsleder, og hvorledes udtrykket **[org. s. 11]** »betingelser [svarende] til dem, der kræves opfyldt, når en ung landbruger etablerer sig som eneste driftsleder« skal fortolkes
- hvorvidt denne bestemmelse er til hinder for, at der i artikel 7 i den ministerielle bekendtgørelse af 10. september 2015 ikke kun tages højde for den unge landbrugers andel af bedriften eller arbejdsenhederne ved fastsættelsen af den SBP, der skal anvendes i forbindelse med den øvre tærskel.

II.3. Det præjudicielle spørgsmål

38. [Udelades]

39. [Udelades] **[org. s. 12]**

40. [Udelades]

41. [Udelades]

42. Région wallonnes afvisningsafgørelse er baseret på en overskridelse af den øvre tærskel. Det synes således at være hensigtsmæssigt at medtage denne i spørgsmålet. Derudover er udtrykket »ikke eneste driftsleder« et væsentligt element.

43. Følgelig bør der forelægges et spørgsmål som angivet i konklusionen.

PÅ GRUNDLAG AF DISSE PRÆMISSER

[Udelades]

BESTEMMER RETTEN [udelades] [org. s. 13]

44. at udsætte behandlingen af sagens realitet og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

Er artikel 2, 5 og 19 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005, sammenholdt med artikel 2 i Kommissionens [delegerede] forordning (EU) nr. 807/2014 af 11. marts 2014 om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om indførelse af overgangsbestemmelser, til hinder for, at medlemsstaterne i forbindelse med

gennemførelsen af disse bestemmelser tager højde for hele bedriften og ikke kun den unge landbrugers andel heraf og/eller arbejdsenhederne ved fastsættelsen af de øvre og nedre tærskler, når landbrugsbedriften har form af en ikke-registreret forening, hvoraf den unge landbruger erhverver en udelelig andel og bliver driftsleder, men ikke eneste driftsleder?

[Udelades]

ARBEJDSDOKUMENT